

ORSZÁGOS
MEZŐGAZDASÁGI
MINŐSÍTŐ INTÉZET
NATIONAL INSTITUTE FOR
AGRICULTURAL QUALITY CONTROL
H- 1024 Budapest, Keleti Károly u. 24.

JUH FAJTÁK VIZSGÁLATA 2005

**Magyar merinó
Német feketefejű
Ile de france
Lacaune
Bábolna tetra**

**Juh fajták vizsgálata
2005**

Results of Sheep Performance Test

Készítette:

Nagy László
Dr. Domanovszky Ádám
Székely Pál

Országos Mezőgazdasági Minősítő Intézet

Lektorálta:

Dr. Mezőszentgyörgyi Dávid
főosztályvezető
Országos Mezőgazdasági Minősítő Intézet

Felelős kiadó:

Dr. Neszmélyi Károly
főigazgató
Országos Mezőgazdasági Minősítő Intézet

Készült az FVM
Állattenyésztési Alap támogatásával 2005-ben

Készült a Hungapig Kft. házi nyomdájában
150 példányban

Tartalomjegyzék

Bevezetés.....	6
1. A vizsgált fajták ismertetése	7
2. A vizsgálat módszere	8
2.1. Az egyedek kiválasztása.....	8
2.2. Elhelyezés.....	8
2.3. Testsúly mérések	9
2.4. Takarmányozás.....	9
2.5. A vizsgálat lefolyása	10
2.6. Próbavágás	11
2.7. Vágás	11
2.8. Vágott test minősítés	11
2.9. Darabolás-csontozás.....	12
2.10. Értékelés	14
3. A vizsgálat kiértékelése.....	15
3.1. Hizlalás.....	15
3.1.1. Hizlalás a 28. napig.....	15
3.1.2. Hizlalás beállítástól a vizsgálat befejezéséig	16
3.2. Vágás	25
3.2.1. Vágott test minősítés.....	26
3.2.2. Darabolás	36
3.2.3. Csontozás	43
3.2.4. Vágási mutatók	57

Bevezetés

A fajtaelismerés rendjét az állattenyésztésről szóló 1993. évi CXIV. Törvény és a végrehajtására kiadott 31/1994.(VI.28.) FM rendelet határozza meg. A fajták vizsgálatának rendjét, az elvégzendő vizsgálatok körét részletesen az 1999-ben kiadott Állatfajták Elismerési Szabályzata határozza meg.

A rendelet értelmében tenyészállat-forgalomba csak elismert tenyésztő szervezet keretében tenyésztett elismert, - vagy fajtaelismerésre bejelentett ideiglenes forgalomba-hozatali engedéllyel rendelkező fajta kerülhet. A tenyésztési hatóság feladata a bejelentett fajtákat fajtavizsgálatba vonni, és a már elismert fajták tulajdonságainak fenntartását időszakos vizsgálatokkal ellenőrizni.

A fajtavizsgálatok célja a bejelentett fajták tenyésztettségéről meggyőződni az állomány nagyság illetve az állományokból vett minta alapján, valamint a tenyésztési és termelési tulajdonságok szabatos leírása, a deklarált tulajdonságok más fajtáktól való eltérésének ellenőrzése céljából. Ez az oka annak, hogy a fajta hasznosítási irányától függetlenül olyan tulajdonságokra is kiterjed a vizsgálat amelyek nem tartoznak a fajta fő profiljába. Ennek megfelelően a vizsgálatok köre nem, csak a vizsgálat tulajdonságok súlya és megítélése változik a típustól függően.

1. A vizsgált fajták ismertetése

Magyar merinó (MM)

A fajta vegyes hasznosítású, de hasznosítására ma már legjellemzőbb a hústermelés. Jellemző terméke még a textiltechnológiailag értékes gyapjú, valamint a mérsékelt mennyiségű tej. Nemesítésének célja a hústermelés növelése, a szaporasági és báránynevelő képesség, valamint a súlygyarapodó képesség javításával, de megtartva a gyapjú fajtára jellemző értékeit.

Hústípusú fajtákkal jó minőségű végterméket ad.

Német feketefejű (NFF)

Egyhasznú húsfajta. A fajta tenyésztésének célja, hogy más fajtákkal keresztezve a vágóbárány vágóértéke javuljon. Ezért elsősorban mint apai vonalnak van jelentősége.

Ile de france (ILE)

Szintén egyhasznú húsfajta, így tenyésztésének célja ugyanúgy az, hogy más fajtákkal keresztezve a vágóbárány vágóértéke javuljon. Ezért elsősorban mint apai vonalnak van jelentősége.

Lacaune (LAC)

Tejelő fajta, jó húsformákkal. Mivel a fajta tej- és hústermelő képessége ideális módon egyesül, felhasználásával cél intenzív tej - hús állományok előállítására, illetve már kialakított tejelő konstrukciókon felhasználva a tejelő képesség csökkentése nélkül az utódok piacképességének javítására.

Bábolna tetra (BT)

Szaporasági fajta, melynél a cél az év folyamán minden időszakban ivarzó és szaporodó, ellésenként 1,7 bárány produkcióra képes jó anyai vonal., mely nagy szaporasága és jó báránynevelő képessége miatt gazdaságos vágóbárány-termelést biztosít.

2. A vizsgálat módszere

A vizsgálati módszert a Juh Teljesítményvizsgálati Kódex központos vizsgálatokra vonatkozó előírásai alapján állítottuk össze.

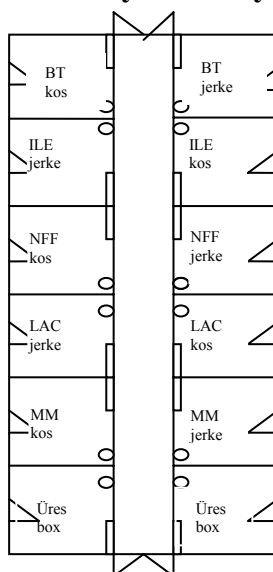
2.1. Az egyedek kiválasztása

A tenyésztő üzemek szaporulata adta lehetőségeket figyelembe véve a betelepítést április közepére időzítettük. Genotípusonként 10-10 kos és jerkebárányt választottunk ki vizsgálatra. A Juhtenyésztési Kódex előírásai szerint az egyedeket 16-22 kg-os testsúlyban kell vizsgálatba állítani. A beszállított bárányok életkora nem lehetett több 80 napnál. A bárányok legalább három apától kell származzanak. A bárányokat április 15-én szállították az atkári telepre. A beállítás április 20-án történt.

2.2. Elhelyezés

A báránycsoportokat nemenként külön 7,5 m²-es boxokban helyeztük el. Az istálló padozata beton, két rekesz között közlekedőfolyosóval. A rekeszokban szalmával bőven almoztunk és csak a vizsgálat lezárása után trágyáztunk ki. A boxok nyomószelepes önitatóval és négyállásos önetetővel voltak felszerelve. A rekeszekbe a csoportokat véletlenszerűen osztottuk be, az 1. ábra szerint.

1. ábra: **Bárányok elhelyezése**

2.3. Testsúly mérések

A beszállítás után 5 napos pihentetés következett. A vizsgálatba állítás reggelén az egyedek testsúlyát 0,1 kg pontossággal lemértük. A testsúlyméréseket 14 naponként a vizsgálat zárásáig (május 25.) ismételtük. A mérést mindig reggel 0,1 kg pontossággal végeztük.

2.4. Takarmányozás

A takarmányozás a Juhtenyésztési Kódex által előírt hizláló báránypárral történt (1. és 2. táblázat). Szénát az állatok nem kaptak.

Almozás naponta történt, hogy a bárányok rostsükségletüket szalma fogyasztásával kielégíthessék. Az önetetőket beállításkor, valamint minden testsúly mérés délelőttjén kiürítettük és friss takarmánnyal töltöttük fel. Két testsúly mérés között az etetők feltöltését szükség szerint végeztük. Az elporlott takarmányt naponta eltávolítottuk az etetőből. A kivett mennyiséget visszamértük. Ugyancsak visszamértük az önetetőben lévő táp mennyiségét akkor, ha a csoportból valamilyen ok miatt egy-egyed kivált.

1. táblázat

A táp összetétele (1)

<i>Összetétel</i>	<i>%</i>
Kukorica	48,0
Takarmánybúza	20,0
Lucernaliszt II. o.	10,0
Extrahált szójadara II. o.	10,5
Extrahált napraforgó dara I. o.	4,0
Korpa	4,0
Premix (KP 9302)	3,5

(1) Content of the pellet

2. táblázat

Számított beltartalom (1)

<i>Megnevezés</i>	<i>%</i>
Száranyag %	88,3
Nyershamu %	6,0
Nyersfehérje %	14,7
Nyerszsír %	2,6
Nyersrost %	5,0
Nitrogén mentes kivonható anyag %	60,0
NE súlygyarapodásra MJ	5,4

(1) Evaluated nutritional value

2.5. A vizsgálat lefolyása

Beszállításkor minden egyed szájon át IVOMEK kezelést kapott. A szoktatási időszakban szórványosan fellépő heveny hasmenésen kívül az állomány nagyobb részére kiterjedő betegség nem volt. Az állomány létszámának alakulását a 3. táblázaton mutatjuk be.

3. táblázat

Állománylétszám a vizsgálat alatt (1)

Fajta (2)	Ivar (3)	betegség miatt kizárva (4)	hizlalásban értékelve (5)	vágva és csontozva (6)
Magyar merinó (9)	kos (7)	-	10	5
	jerke (8)	-	10	5
Német feketefejű (10)	kos	-	10	5
	jerke	1	9	5
Ile de france (11)	kos	-	10	5
	jerke	-	10	5
Lacaune (12)	kos	-	10	5
	jerke	-	10	5
Bábolna tetra (13)	kos	-	10	5
	jerke	-	10	5

(1) Number of animals in groups, (2) Breed, (3) Sex, (4) withdrawn for illness, (5) evaluated, (6) slaughtered and boned, (7) male, (8) female, (9) Hungarian Merino, (10) German blackface, (11) Ile de france (12) Lacaune (13) Babolna tetra sheep

A bárányokat a választás, szállítás nem viselte meg. Már a szoktatási időszakban jelentős mennyiségű tápot fogyasztottak.

2.6. Próbavágás

A próbavágásra az egyedeket 30 ± 2 kg testsúlyban válogattuk ki. Igyekeztünk a 30 kg körüli egyedeket vágásra kijelölni. A bárányok eltérő növekedése miatt kettő próbavágást végeztünk (4. táblázat). Az első május 19-én, míg a másodikat május 26-án.

4. táblázat

Vágások dátuma (1)

Fajta	Ivar	05.19.	05.26.
Magyar merinó	kos	5	-
	jerke	3	2
Német feketefejű	kos	5	-
	jerke	4	1
Ile de france	kos	5	-
	jerke	3	2
Lacaune	kos	2	2
	jerke	2	3
Bábolna tetra	kos	5	-
	jerke	1	4

(1) date of slaughtering

2.7. Vágás

A vágás az egyedek hizlalásának befejezését követő napon 24 órás éheztes után történt. A koplaltatás alatt ivóvizet folyamatosan biztosítottunk. A kiválasztott bárányokat elkülönítve külön épületben tartottuk. A koplaltatás eredményeként a bárányok 8-10 %-ot vesztek súlyukból, így egyes állatok már 30 kg alatti testsúllyal kerültek vágásra.

Mindkét próbavágást és csontozást ugyanazon személyek végezték. A csontozásra a vágást követő második napon került sor.

2.8. Vágott test minősítés

A vágott testek minősítése a juhok vágás utáni minősítéséről szóló 78/2003 (VII.4.) FVM rendelet és az OMMI által közzétett vágott test minősítési Szabályzat előírásai szerint történt.

Mivel a tesztben a bárányok vágás utáni súlya meghaladta a 13 kg-ot, a minősítés a 13 kg feletti vágott testsúlyú juhok minősítése alapján történt.

Vágással kapcsolatos adatok

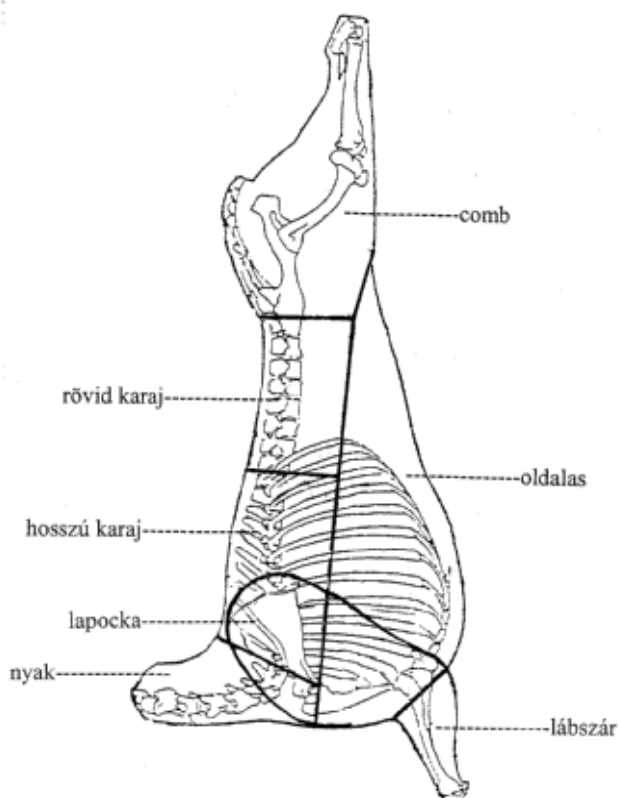
- testsúly vágás előtt (a vágás reggelén mérve 0,1 kg pontossággal)
- bőr súlya (0,1 kg pontossággal)
- fej súlya (0,1 kg pontossággal)
- hasúri faggyú súlya (0.01 kg pontossággal)
- vesefaggyú súlya (0.01 kg pontossággal)
- nyakalt törzs súlya melegen (0,1 kg pontossággal)

2.9. Darabolás-csontozás

Minden vágott egyed jobb fele került feldarabolásra.

Az idén először nem az ausztrál darabolási előírást alkalmaztuk, hanem egy olyat, ami a hazai piaci igényeknek jobban megfelel. Ezt a 2. ábrán mutatjuk be.

2. ábra: **Juhok darabolása a fajtakísérletben**

Comb

A szimfizisnél átvágva, a farok mellett lefelé vágva a medencecsont és a keresztcsont között tovább vágva a combizom kifele történő vágásával a gerinctől eltávolítva.

Rövid karaj

A dagadó és az oldalas eltávolítása után a keresztcsonttól a lengőbordáig terjedő rész.

Hosszú karaj

Az oldalas nélküli a lengőbordától az 5. nyakcsigolyáig terjedő rész.

Oldalas a dagadóval együtt

A lapocka eltávolítása után a karaj mentén végigvágva a nyakig.

Lapocka

Az oldalasról a felkarral együtt leválasztott rész.

Lábszár

A felkar ízesülésétől a lábtőig terjedő rész.

Nyak

Az első 5 nyakcsigolyát tartalmazó rész.

A darabokat lemértük. A darabolt részeket kicsontoztuk. Az összes darab hús és csont tartalmának mérése után a 3 mm-nél vastagabb felületi faggyút eltávolítottuk és egyben lemértük.

A darabolás után lemért részek csontozása után a darabok hús és a csont tartalmát visszamértük. A hideg nyakalt törzs, a jobb- és bal fél súlyát 0.1 kg pontossággal, az összes többi adatot 0.01 kg pontossággal mértük.

A darabolt részek összegzésével a vágott test negyedeire vonatkozó értékelést is elvégeztük.

Az első negyed részei:

- szegy
- lábszár
- nyak
- lapocka

A hátsó negyed részei:

- comb
- rövid karaj
- hosszú karaj

2.10. Értékelés

Számított adatok: - egyedi:

- életkor beállításkor nap,
- súlygyarapodás g/nap
- nyakalt törzs a vágás előtti testsúly %-ában (kitermelés)
- színhús a nyakalt törzs % -ában
- faggyú a nyakalt törzs % -ában

- csoportos:

- átlagok
- 1 kg súlygyarapodásra felhasznált nettó energia (NEg)
- a tulajdonságok szórása.
- kétmintás „t” próba a csoportok átlaga közötti különbség szignifikanciájának ellenőrzésére.

3. A vizsgálat kiértékelése

A hizlalási, vágási és csontozási eredményeket egy-egy táblázaton mutatjuk be. Közöljük a csoportok átlaga közötti „t” próba értékét fél mátrixok formájában. Ott, ahol az átlagok közötti különbség szignifikáns volt az értéket kiemelve tüntettük fel.

3.1. Hizlalás

A hizlalási eredményeket két szakaszban értékeljük:

- beállítástól az első vágás előtti utolsó kéthetes mérésig, a vizsgálat 28. napjáig tartó szakasz, amely a hízóteljesítmény összehasonlítására azért alkalmas mert az időszakban, minden csoport teljes létszámmal szerepel. Ugyanakkor meg kell jegyezni, hogy a rendkívül rövid hizlalási szakaszban a véletlen hibák kiegyenlítésére kevésbé volt lehetőség.
- az egyes egyedek hizlalási szakasza a vizsgálat indításától az egyed vizsgálatának zárásáig terjedő szakasz, amely nem csak a vizsgálat hosszától, hanem attól is függött, hogy az egyedet mikor vágtuk.

3.1.1. A hizlalás a 28. napig

Az eredményeket az 5. táblázaton mutatjuk be.

A csoportok beállításkori életkora között 25 nap volt az abszolút különbség. A lacaune csoportok kivételével szignifikánsan fiatalabbak voltak a merinó csoportok (6. táblázat).

A csoportok beállításkori testsúlyának átlaga megfelelt az előírásoknak. A legtöbb csoporttal szemben szignifikánsan könnyebbek voltak a lacaune báránycsoportok beállításkor. (6. táblázat)

A magyar merinó bárányok beállításig elért súlygyarapodása szignifikánsan jobb volt minden más csoporténál. A bábolna tetra és az ile de france bárányok ezzel szemben általában szignifikánsan gyengébben gyarapodtak a beállításig (7. táblázat).

A hizlalás első 28 napja alatt a német feketefejú és a magyar merinó kosok súlygyarapodása minden más csoporttal szemben szignifikánsan kedvezőbb, míg a lacaune jerekék súlygyarapodása a magyar merinó és az ile de france jerekék kivételével szignifikánsan gyengébb volt (7. táblázat). Nagy és következetes különbség mutatkozott a jerekék és a kosok teljesítménye között. A legjobb teljesítményt mindkét nemben a német feketefejú bányók adták.

A 28. napon mért súlyok közötti különbségek a beállítási súlyhoz viszonyítva, az eltérő súlygyarapodások miatt tovább nőttek (8. táblázat).

3.1.2. Hizlalás beállítástól a vizsgálat befejezéséig

Az eredményeket a 9. táblázaton mutatjuk be.

A hizlalás során a kritikus súlyt elért egyedeket levágtuk, ami természetesen csökkentette a csoportok közötti különbséget (10. táblázat).

A csoportok beállításkori életkorában meglévő jelentős különbség a vizsgálat végén is megmaradt tekintve, hogy az első és a hizlalás befejezését jelentő második vágás között mindössze 1 hét volt a különbség (11. táblázat).

Az egy életnapra jutó súlygyarapodás értéke a hizlalás végéig általában a beállításhoz nyújtott teljesítmény körül maradt. A csoportok közötti különbségek megbízhatósága sem változott (11. táblázat).

A súlygyarapodásbeli különbségek hatására a hizlalási végsúly eléréséig eltelt napok száma 28 és 35 nap között változott, tehát nem volt jelentős. A különbség elsősorban a nemek között volt szignifikáns (12. táblázat).

A hizlalási időszak végére az átlagos napi súlygyarapodás értéke a csoportok többségében emelkedett a 28 napig mutatott teljesítményhez viszonyítva, vagy változatlan maradt. Ugyanazon fajtán belül a nemek között minden esetben szignifikáns volt a differencia (12. táblázat). A fajták közül a német feketefejú és a magyar merinó kosok teljesítménye emelkedett ki, míg a lacaune jerekék bizonyultak a legkedvezőtlenebbnek a súlygyarapodás szempontjából.

Hizlalás beállítástól a 28. napig (1)

Fajta (2)	Nem (3)	Egyed (4)	Kor beállításkor nap (5)		Testsúly beállításkor kg (6)		Súlygyarapodás beállításig g (7)		Testsúly a 28. napon kg (8)		Súlygyarapodás a 28. napig g (9)	
			n	átlag	CV %	átlag	CV %	átlag	CV %	átlag	CV %	átlag
Magyar merinó (10)	kos (15)	10,00	53,30	9,85	22,31	8,57	423,03	14,89	33,85	8,98	412,14	12,68
	jerke (16)	10,00	56,70	10,55	20,45	8,73	365,62	17,10	28,40	7,67	283,93	18,95
Német feketefejű (11)	kos	10,00	66,70	45,17	22,54	5,96	342,00	37,74	34,39	4,57	423,21	15,26
	jerke	10,00	68,89	11,83	20,48	7,39	301,24	42,66	29,59	9,30	325,40	19,84
Ile de france (12)	kos	10,00	78,20	4,89	22,36	8,95	286,45	47,58	32,40	8,04	358,57	10,89
	jerke	10,00	78,89	4,90	20,08	11,26	254,04	57,31	28,15	9,04	288,21	14,09
Lacaune (13)	kos	10,00	57,90	8,86	18,40	19,93	317,35	17,45	28,46	15,06	359,29	16,44
	jerke	10,00	55,56	7,75	17,70	18,12	316,39	16,12	25,29	14,65	271,07	18,72
Bábolna tetra (14)	kos	10,00	77,30	6,79	19,89	10,96	258,13	11,88	29,68	8,23	349,64	12,41
	jerke	10,00	77,22	6,59	18,94	9,73	244,70	13,93	27,03	7,91	288,93	12,85
Átlag		10,00	67,07	11,72	20,31	10,96	310,89	27,67	29,72	9,34	336,04	15,21

- (1) results from start to 28th days of fattening, (2) breed, (3) sex, (4) number of lambs, (5) age at start of fattening,
(6) body weight at start of fattening, (7) daily gain until fattening period, (8) weight on the 27th days,
(9) daily gain from start to 27th days of fattening, (10) Hungarian merino, (11) German blackface, (12) Ile de france(13) Lacaune,
(14) Babolna tetra sheep, (15) male, (16) female,

Életkor beállításkor

t próba	MM kos	MM jerke	NFF kos	NFF jerke	ILE kos	ILE jerke	LAC kos	LAC jerke	BT kos	BT jerke
MM kos	1	0,0969	0,0003	0,0001	0,0000	0,0000	0,0315	0,1211	0,0000	0,0000
MM jerke	0,0187	1	0,0035	0,0012	0,0000	0,0000	0,3180	0,3679	0,0000	0,3679
NFF kos	0,3799	0,0045	1	0,2851	0,0008	0,0004	0,0061	0,0014	0,0019	0,0012
NFF jerke	0,0164	0,4856	0,0032	1	0,0047	0,0023	0,0020	0,0006	0,0099	0,0067
ILE kos	0,4775	0,0186	0,4082	0,0165	1	0,2470	0,0000	0,0000	0,3335	0,4416
ILE jerke	0,0144	0,3448	0,0050	0,3278	0,0142	1	0,0000	0,0000	0,1615	0,2340
LAC kos	0,0050	0,0680	0,0031	0,0629	0,0048	0,1183	1	0,1790	0,0000	0,0000
LAC jerke	0,0007	0,0163	0,0004	0,0145	0,0007	0,0365	0,3276	1	0,1314	0,0000
BT kos	0,0084	0,2689	0,0026	0,2506	0,0084	0,4252	0,1436	0,0466	1	0,3991
BT jerke	0,0004	0,0396	0,0001	0,0312	0,0004	0,1165	0,3420	0,1533	0,3420	1

Testsúly beállításkor

Napi súlygyarapodás beállítástól a 28. napig

t próba	MM kos	MM jerke	NFF kos	NFF jerke	ILE kos	ILE jerke	LAC kos	LAC jerke	BT kos	BT jerke
MM kos	1	0,0000	0,2872	0,0029	0,0095	0,0000	0,0242	0,0000	0,0048	0,0000
MM jerke	0,0278	1	0,0000	0,0753	0,0013	0,4215	0,0040	0,2946	0,0039	0,2946
NFF kos	0,0019	0,1673	1	0,0008	0,0004	0,0000	0,0047	0,0000	0,0002	0,0000
NFF jerke	0,0001	0,0093	0,0270	1	0,1022	0,0807	0,1257	0,0305	0,1793	0,0809
ILE kos	0,0000	0,0016	0,0015	0,2022	1	0,0005	0,4875	0,0002	0,3173	0,0003
ILE jerke	0,0000	0,0001	0,0000	0,0112	0,0202	1	0,0032	0,2079	0,0021	0,4839
LAC kos	0,0004	0,0423	0,1379	0,2450	0,0698	0,0042	1	0,0011	0,3414	0,0030
LAC jerke	0,0003	0,0351	0,1171	0,2481	0,0634	0,0031	0,4840	1	0,3346	0,1910
BT kos	0,0000	0,0001	0,0000	0,0139	0,0231	0,3946	0,0052	0,0037	1	0,0018
BT jerke	0,0000	0,0001	0,0000	0,0036	0,0042	0,2805	0,0015	0,0010	0,0015	1

Napi súlygyarapodás beállításig

Testsúly a 28. napon

t próba	MM kos	MM jerke	NFF kos	NFF jerke	ILE kos	ILE jerke	LAC kos	LAC jerke	BT kos	BT jerke
MM kos	1	0,0001	0,3128	0,0026	0,1336	0,0001	0,0025	0,0000	0,0017	0,0000
MM jerke		1	0,0000	0,1582	0,0008	0,4081	0,4846	0,0188	0,1161	0,0636
NFF kos			1	0,0003	0,0282	0,0000	0,0008	0,0000	0,0001	0,0000
NFF jerke				1	0,0181	0,1276	0,2503	0,0052	0,4702	0,0201
ILE kos					1	0,0008	0,0127	0,0001	0,0135	0,0000
ILE jerke						1	0,4234	0,0307	0,0935	0,1506
LAC kos							1	0,0470	0,2234	0,1810
LAC jerke								1	0,0033	0,1093
BT kos									1	0,1093
BT jerke										1

Hízalási adatok beállítástól zárásig (1)

Fajta (2)	Nem (3)	Egyed (4)	Testtsúly záráskor (5)		Életkor záráskor nap (6)		1 napra jutó test-súlygyarapodás zárásig (7)		Hízalási napok száma (8)		Súlygyarapodás beállítástól zárásig (9)		NEg/1 kg gya- rapodás (10)
			n	átlag	CV %	átlag	CV %	átlag	CV %	átlag	CV %	átlag	CV %
Magyar merinó	kos	10,00	33,85	8,98	81,30	6,46	418,12	11,74	28,00	0,00	412,14	12,68	17,39
	jerke	10,00	30,35	5,61	89,60	8,40	341,39	11,71	32,90	10,28	301,79	15,15	21,98
Német feketefejú	kos	10,00	34,39	4,57	94,70	8,78	365,30	8,63	28,00	0,00	423,21	7,41	16,74
	jerke	10,00	30,77	7,74	100,78	9,31	308,44	13,91	31,89	11,57	325,56	19,40	20,25
Ile de france	kos	10,00	32,40	8,04	106,20	3,60	305,12	7,35	28,00	0,00	358,57	10,89	19,06
	jerke	10,00	29,71	6,18	101,40	6,41	243,74	11,93	32,90	10,28	293,29	12,44	22,84
Lacaune	kos	10,00	31,03	13,24	90,80	6,29	341,89	11,84	32,90	10,28	384,71	11,05	17,12
	jerke	10,00	27,20	10,49	81,10	6,21	275,41	14,04	33,60	8,78	283,71	12,06	20,47
Bábolna tetra	kos	10,00	29,68	8,23	105,30	4,99	282,25	8,59	28,00	0,00	349,64	12,41	19,22
	jerke	10,00	28,98	7,17	101,30	5,99	236,35	11,75	34,30	6,45	293,07	10,76	22,41
Átlag		10,00	30,84	8,02	95,25	6,64	311,80	11,15	31,05	5,76	342,57	12,43	19,75

(1) total fattening period, (2) breed, (3) sex, (4) number of animals, (5) weight at the end of fattening, (6) age at the end of fattening, (7) weight / age at the end of fattening, (8) number of fattening days, (9) daily gain, rom start to end of fattening, (10) Neg / gain

Testsúly a vizsgálat zárásakor

t próba	MM kos	MM jerke	NFF kos	NFF jerke	ILE kos	ILE jerke	LAC kos	LAC jerke	BT kos	BT jerke
MM kos	1	0,0033	0,3128	0,0122	0,1336	0,0011	0,0497	0,0000	0,0017	0,0004
MM jerke		1	0,0000	0,3352	0,0270	0,2148	0,3187	0,0046	0,2434	0,0636
NFF kos			1	0,0009	0,0282	0,0000	0,0166	0,0000	0,0001	0,0000
NFF jerke				1	0,0856	0,1497	0,4325	0,0043	0,1701	0,0510
ILE kos					1	0,0083	0,1935	0,0002	0,0135	0,0024
ILE jerke						1	0,1857	0,0166	0,4878	0,2082
LAC kos							1	0,0138	0,1931	0,0910
LAC jerke								1	0,0258	0,0649
BT kos									1	0,0649
BT jerke										1

Életnapok száma

t próba	MM kos	MM jerke	NFF kos	NFF jerke	ILE kos	ILE jerke	LAC kos	LAC jerke	BT kos	BT jerke
MM kos	1	0,0057	0,0003	0,0001	0,0000	0,0000	0,0006	0,0011	0,0000	0,0000
MM jerke	0,0006	1	0,0839	0,0060	0,0000	0,0000	0,3466	0,4863	0,0000	0,4863
NFF kos	0,0058	0,0778	1	0,0780	0,0008	0,0000	0,1196	0,0558	0,0019	0,0000
NFF jerke	0,0000	0,0515	0,0027	1	0,0679	0,0041	0,0081	0,0037	0,1125	0,0040
ILE kos	0,0000	0,0126	0,0001	0,4194	1	0,0111	0,0000	0,0000	0,3335	0,0091
ILE jerke	0,0000	0,0001	0,0000	0,0128	0,0018	1	0,0000	0,0000	0,0084	0,4860
LAC kos	0,0007	0,4890	0,0837	0,0500	0,0124	0,0001	1	0,2980	0,0000	0,0000
LAC jerke	0,0000	0,0264	0,0007	0,4274	0,4950	0,0104	0,0257	1	0,0275	0,0000
BT kos	0,0000	0,0006	0,0000	0,0659	0,0210	0,0951	0,0006	0,0683	1	0,0071
BT jerke	0,0000	0,0000	0,0000	0,0058	0,0004	0,3065	0,0000	0,0039	0,0000	1

Napi súlygyarapodás zárásig

Hizlalási napok száma

t próba	MM kos	MM jerke	NFF kos	NFF jerke	ILE kos	ILE jerke	LAC kos	LAC jerke	BT kos	BT jerke
MM kos	1	0,0007	1,0000	0,0067	1,0000	0,0007	0,0007	0,0001	1,0000	0,0000
MM jerke	0,0000	1	0,0007	0,2718	0,0007	0,5000	0,5000	0,3140	0,0007	0,3140
NFF kos	0,2872	0,0000	1	0,0067	1,0000	0,0007	0,0007	0,0001	1,0000	0,0000
NFF jerke	0,0027	0,1836	0,0007	1	0,0067	0,2718	0,2718	0,1424	0,0067	0,0562
ILE kos	0,0095	0,0040	0,0004	0,0995	1	0,0007	0,0007	0,0001	1,0000	0,0000
ILE jerke	0,0000	0,3259	0,0000	0,1014	0,0006	1	0,5000	0,3140	0,0007	0,1450
LAC kos	0,1074	0,0003	0,0172	0,0165	0,0847	0,0000	1	0,3140	0,0007	0,1450
LAC jerke	0,0000	0,1657	0,0000	0,0512	0,0001	0,2764	0,0000	1	0,5000	0,2783
BT kos	0,0048	0,0137	0,0002	0,1770	0,3173	0,0029	0,0423	0,0008	1	0,0000
BT jerke	0,0000	0,3133	0,0000	0,0948	0,0000	0,4945	0,0000	0,2665	0,0000	1

Napi súlygyarapodás beállítástól zárásig

3.2. Vágás

Az eredményeket a 13. táblázaton mutatjuk be.

A csoportok vágás előtt (24 órás koplalás után) mért élősúlya 27,58-31,34 kg között változott. A jerekék súlya 1-2 kg-mal volt kisebb, mint a kosoké. A kis szórás ellenére, a lacaune és a bábolna tetra jerke csoportok súlya többnyire szignifikánsan kevesebb, mint a többi csoporté (14. táblázat). A kitermelési százalékban a jerke csoportok minden esetben kedvezőbbek voltak a kos csoportoknál. A német feketefejű jerke csoport kivételével a jerekéknél a kitermelési % 50-50 % fölött volt.

A hasúri- és a vesefaggyú súlyában jelentős nemek közötti különbséget találtunk. Ez elsősorban a hasúri faggyú esetében mutatkozott meg szignifikánsan is. A legkevesebb a német feketefejű kosok depot faggyú mennyisége volt, míg a legtöbb a lacaune jerekéké. Ez a legtöbb csoporttal szemben szignifikáns volt. (15. táblázat).

A kitermelési % a faggyú mennyiségével együtt változott, ezért fajtán belül a jerekék kitermelése mindig jobb volt, mint a kosoké. (16. táblázat).

A bőr súlyában jelentős nemek közötti különbséget nem találtunk. A legkönnyebbnek a lacaune és a bábolna tetra bárányok bőrét találtuk. A magyar merinó kosok bőre minden más csoporttal szemben szignifikánsan nehezebbnek bizonyult.

A fej súlyánál a csoportok között jelentős különbséget nem találtunk.

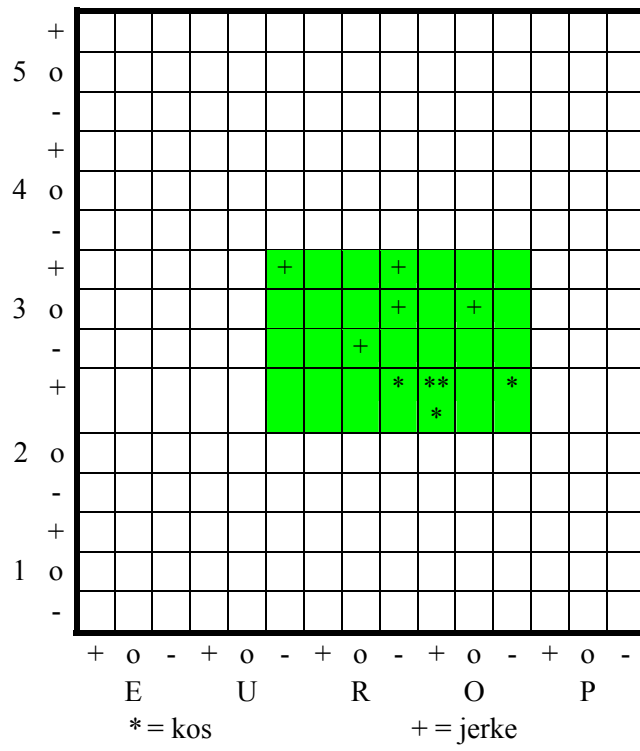
3.2.1. Vágott test minősítés

A nyakalt törzsek minősítésének eredményét a 3., 4., 5., 6., és 7. ábrán mutatjuk be. Az ábra vízszintes tengelye a testalakulást, a függőlegesen pedig a faggyúfedettség értékét mutatja.

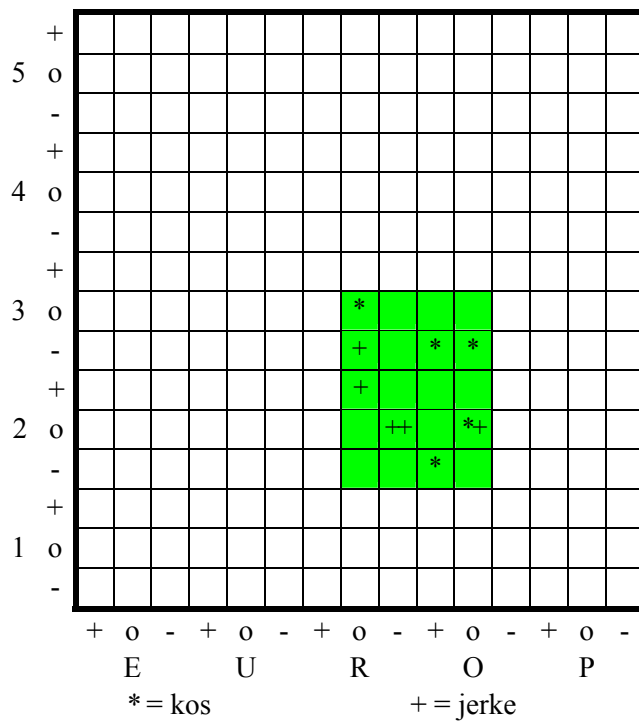
Az izmoltságot tekintve a legnagyobb szórás a magyar merinó és a bábolna tetra csoporton belül volt, míg a legkisebb a lacaune csoportokra volt jellemző. U^- minősítés mindössze egy egyednél fordult elő. Ez magyar merinó jerke volt. P^+ minősítést szintén csak egy egyed kapott (bábolna tetra kos). A S/EUROP minősítéskor a nyakalt törzsek zöme tehát az R vagy az O osztály valamelyik alosztályába tartozott.

A faggyúfedettség szempontjából az ile de france bizonyult a legkevésbé egyöntetűbbnek, hiszen 6 alosztály eltérés jellemezte ezt a fajtát. A többi fajtánál ez az eltérés jellemzően 4 alosztály volt. Az ideálisnak tekintett 2-es csoportból többnyire csak a jerke csoportok tértek el.

3. ábra: Magyar merinó minősítése

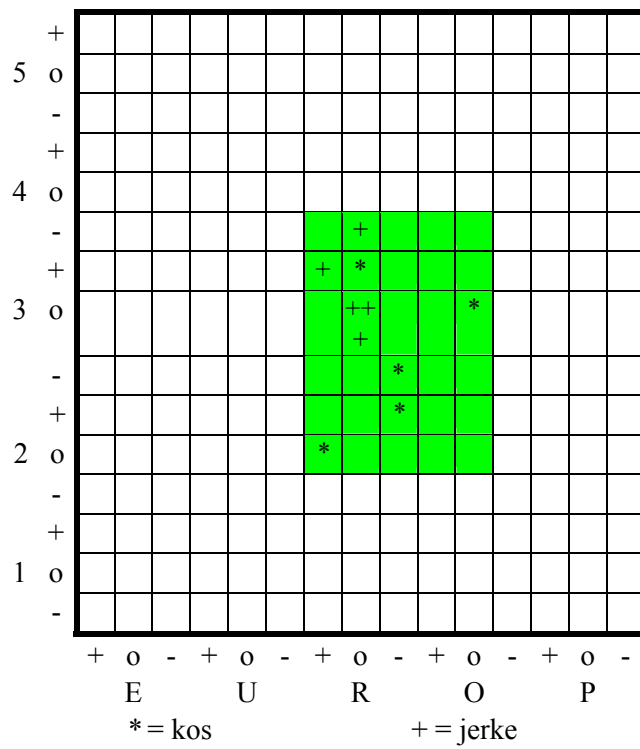

4. ábra: Német feketefejű minősítése

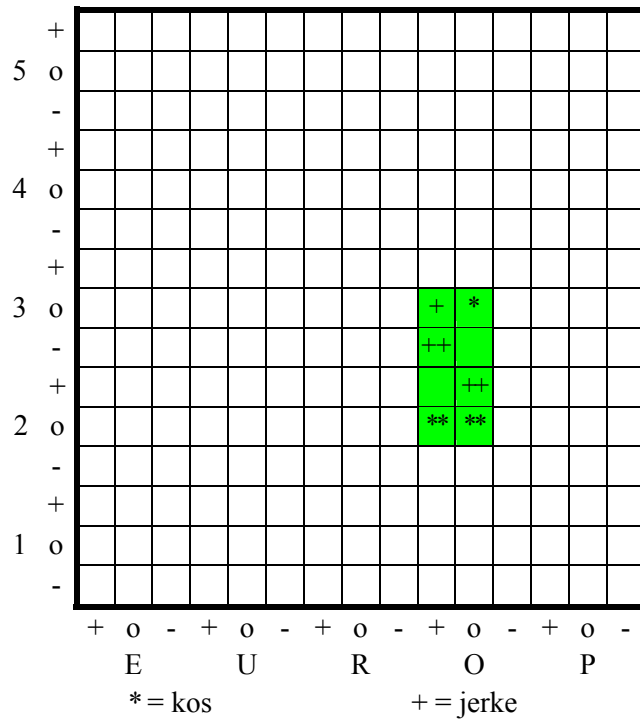

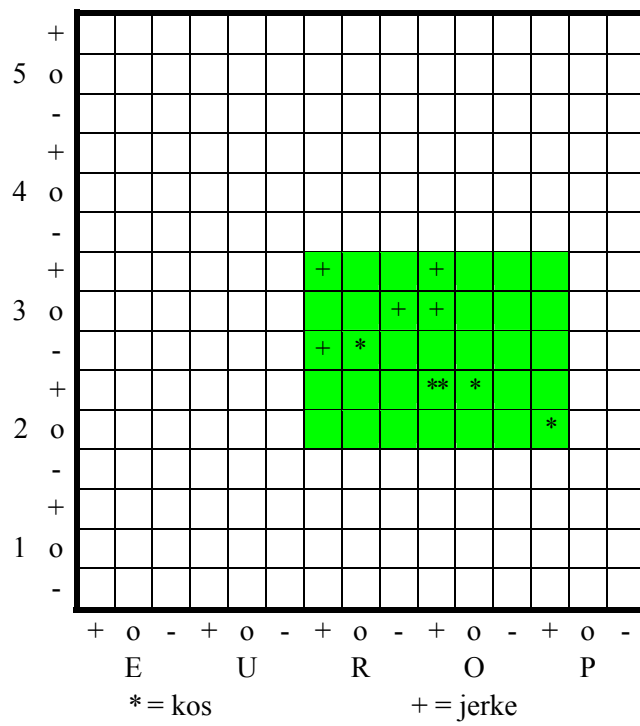
5. ábra: Ile de france minősítése

6. ábra: Lacaune minősítése

7. ábra: Bábolna tetra minősítése

13. táblázat

Vágási adatok (1)

Fajta (2)	Nem (3)	Egyed (4)	Vágás előtti súly kg (5)		Bőr kg (6)		Fej kg (7)		Hasúri fagygyú kg (8)		Vese fagygyú kg (9)		Nyakalt törzs melegen kg (10)		Kitermelési % (11)	
			n	átlag	CV %	átlag	CV %	átlag	CV %	átlag	CV %	átlag	CV %	átlag	CV %	átlag
Magyar merinó	kos	5,00	31,34	3,34	3,84	10,19	1,14	4,80	0,18	27,92	0,16	24,24	14,88	5,10	47,48	1,75
	jerke	5,00	29,54	2,58	3,12	12,29	1,00	0,00	0,29	39,30	0,34	34,68	14,78	3,62	50,03	1,50
Német feketefejű	kos	5,00	31,30	4,07	3,50	7,82	1,14	4,80	0,11	25,57	0,14	29,71	14,82	4,20	47,35	3,09
	jerke	5,00	29,30	3,94	3,58	8,24	1,06	8,44	0,17	54,16	0,14	29,61	14,46	4,31	49,35	3,37
Ile de france	kos	5,00	31,08	3,66	3,40	12,99	1,08	4,14	0,18	30,62	0,16	11,69	15,78	3,54	50,77	0,98
	jerke	5,00	29,12	3,01	3,58	7,75	0,98	8,54	0,25	34,53	0,23	22,27	14,84	3,15	50,96	0,37
Lacaune	kos	5,00	29,42	4,79	2,68	10,35	1,06	5,17	0,22	31,16	0,16	13,38	14,06	4,60	47,79	1,66
	jerke	5,00	27,58	7,07	2,26	6,71	0,96	5,71	0,38	32,44	0,26	38,63	14,00	9,08	50,76	3,37
Bábolna tetra	kos	5,00	29,98	3,90	3,18	19,31	1,08	4,14	0,19	15,95	0,16	21,55	14,54	4,03	48,50	4,16
	jerke	5,00	28,26	3,99	2,86	11,22	0,96	5,71	0,29	17,26	0,24	19,35	14,66	4,77	51,88	3,63
Átlag		5,00	29,69	4,04	3,20	10,69	1,05	5,14	0,23	30,89	0,20	24,51	14,68	4,64	49,49	2,39

(1) slaughtering, (2) breed, (3) sex, (4) number of animals, (5) weight before slaughtering, (6) skin weight, (7) weight of head, (8) abdominal fat, (9) kidney fat, (10) warm carcass, (11) slaughtering rate

Vágás előtt mért testsúly

t próba	MM kos	MM jerke	NFF kos	NFF jerke	ILE kos	ILE jerke	LAC kos	LAC jerke	BT kos	BT jerke
MM kos	1	0,0081	0,4791	0,0097	0,3584	0,0035	0,0214	0,0043	0,0446	0,0011
MM jerke	0,4083	1	0,0175	0,3550	0,0201	0,2214	0,4362	0,0441	0,2521	0,0441
NFF kos	0,4564	0,4676	1	0,0159	0,3903	0,0079	0,0291	0,0046	0,0632	0,0020
NFF jerke	0,1840	0,2049	0,2448	1	0,0198	0,3944	0,4434	0,0683	0,1910	0,0939
ILE kos	0,0342	0,0101	0,0435	0,0040	1	0,0085	0,0381	0,0059	0,0850	0,0022
ILE jerke	0,4615	0,4275	0,4833	0,1546	0,0105	1	0,3493	0,0810	0,1136	0,1086
LAC kos	0,0521	0,0464	0,0855	0,1742	0,0011	0,0317	1	0,0646	0,2570	0,0953
LAC jerke	0,1142	0,1290	0,1391	0,2478	0,0158	0,1117	0,4641	1	0,4765	0,2615
BT kos	0,2261	0,2591	0,2910	0,4198	0,0045	0,1989	0,1269	0,2117	1	0,0227
BT jerke	0,3232	0,3844	0,3820	0,3229	0,0122	0,3233	0,0983	0,1734	0,0983	1

Nyakalt törzs súlya

Hasúri faggyú

t próba	MM kos	MM jerke	NFF kos	NFF jerke	ILE kos	ILE jerke	LAC kos	LAC jerke	BT kos	BT jerke
MM kos	1	0,0462	0,0199	0,4679	0,5000	0,0735	0,1513	0,0092	0,3834	0,0040
MM jerke	0,0124	1	0,0113	0,0575	0,0470	0,2765	0,1351	0,1474	0,0539	0,1474
NFF kos	0,2329	0,0083	1	0,1107	0,0266	0,0099	0,0103	0,0036	0,0019	0,0002
NFF jerke	0,1688	0,0075	0,4131	1	0,4685	0,1056	0,2028	0,0102	0,3986	0,0267
ILE kos	0,4229	0,0126	0,2376	0,1593	1	0,0764	0,1582	0,0091	0,3913	0,0052
ILE jerke	0,0250	0,0536	0,0098	0,0068	0,0162	1	0,2687	0,0527	0,0851	0,2254
LAC kos	0,4622	0,0129	0,2169	0,1447	0,4399	0,0177	1	0,0226	0,1759	0,0569
LAC jerke	0,0543	0,1205	0,0317	0,0269	0,0476	0,3237	0,0502	1	0,4977	0,0961
BT kos	0,3701	0,0109	0,3179	0,2347	0,4118	0,0144	0,3737	0,0431	1	0,0032
BT jerke	0,0134	0,0605	0,0051	0,0034	0,0078	0,4256	0,0085	0,3628	0,0085	1

Vese faggyú

Kitermelési %

t próba	MM kos	MM jerke	NFF kos	NFF jerke	ILE kos	ILE jerke	LAC kos	LAC jerke	BT kos	BT jerke
MM kos	1	0,0005	0,4335	0,0312	0,0001	0,0002	0,2632	0,0046	0,1597	0,0019
MM jerke	0,0094	1	0,0053	0,2267	0,0527	0,0240	0,0009	0,2200	0,0902	0,2200
NFF kos	0,0772	0,0565	1	0,0371	0,0022	0,0024	0,2747	0,0051	0,1575	0,0016
NFF jerke	0,1359	0,0342	0,3343	1	0,0665	0,0494	0,0541	0,1202	0,2478	0,0278
ILE kos	0,0672	0,1581	0,3402	0,2367	1	0,2367	0,0001	0,4734	0,0331	0,1313
ILE jerke	0,0045	0,4276	0,0213	0,0124	0,1070	1	0,0003	0,3851	0,0271	0,1665
LAC kos	0,0005	0,0373	0,0008	0,0006	0,0093	0,0261	1	0,0073	0,2417	0,0028
LAC jerke	0,0002	0,0025	0,0000	0,0001	0,0015	0,0005	0,0120	1	0,4403	0,1671
BT kos	0,0418	0,4292	0,1657	0,1196	0,2677	0,3761	0,0760	0,0132	1	0,0132
BT jerke	0,0014	0,1397	0,0049	0,0031	0,0305	0,1402	0,1856	0,0051	0,1856	1

Bőr súlya

3.2.2. Darabolás

Az eredmények a 17. táblázatban találhatóak.

A nyakalt törzs súlyában meglévő különbségek miatt a lacaune kosok többnyire szignifikánsan kisebbek voltak a jobb fél súlyát tekintve a többi csoporttal szemben (18. táblázat). A jobb fél súlyában a legnehezebbnek az ile de france kosok bizonyultak, és ez néhány csoporttal szemben szignifikáns volt.

A comb súlya 2,39-2,70 kg között változott. Az ile de france kosok comb súlya a legtöbb csoporttal szemben szignifikánsan több volt, de egyéb szignifikáns eltérés a csoportok között nem volt jellemző. (19. táblázat).

A rövid karaj mennyisége a bábolna tetra jerkék nyakalt törzsében volt a legtöbb (a különbség általában szignifikáns), és a cigája csoportoknál a legkevesebb. Itt a különbség fajtán belül a kosokkal szemben is jelentős volt. (20. táblázat).

A hosszú karaj mennyisége szintén a bábolna tetra jerkéknél volt a legjelentősebb, ami általában szignifikánsan is megmutatkozott. A kosoknál a legnagyobb hosszú karaj az ile de france fajtát jellemezte, ez azonban csak a lacaune-nal és a bábolna tetra kosokkal szemben bizonyult szignifikánsnak.

A szegy súlyában a legkisebb értéket a magyar merinó kosok, míg a legnagyobbat az ile de france kosok érték el, ami általában szignifikáns volt (21. táblázat).

Az átlaghoz viszonyítva az ile de france kosok lapocka súlya volt lényegesen nehezebb, mint a többi csoporté. A különbség a többi csoporthoz viszonyítva szignifikáns volt. Az eltérés azonban részben a jobb fél súlyának eltéréseivel magyarázható.

A legkisebb a lacaune jerkék nyakának súlya volt. Ez az eltérés azonban csak a magyar merinó és az ile de france kosokkal szemben volt szignifikáns (22. táblázat).

A lábszár súlya a kosoknál a cigáját kivéve mindig nagyobb volt, mint a jerkéké. A legnagyobb a magyar merinó kosoknál volt, ahol a különbség az ile de france kosok kivételével szignifikáns is volt.

Jobb fél darabolása ⁽¹⁾

Fajta (2)	Nem (3)	Egyed (4)	Jobb fél súlya kg (5)		Comb kg (6)		Rövid karaj kg (7)		Hosszú karaj kg (8)		Szegye kg (9)		Lapocka kg (10)		Nyak kg (11)		Lábszár kg (12)	
		n	átlag	CV %	átlag	CV %	átlag	CV %	átlag	CV %	átlag	CV %	átlag	CV %	átlag	CV %	átlag	CV %
Magyar merinó	kos	5,00	7,16	5,28	2,62	7,36	0,69	8,33	0,87	14,52	1,10	6,28	1,09	7,68	0,54	5,71	0,28	6,58
	jerke	5,00	7,18	3,47	2,54	4,35	0,72	13,64	0,89	10,44	1,21	4,17	1,06	6,96	0,53	12,30	0,24	2,32
Német feketefejű	kos	5,00	7,24	6,07	2,49	5,13	0,62	9,85	0,88	8,90	1,22	7,73	1,14	9,00	0,56	18,34	0,27	15,04
	jerke	5,00	7,04	2,95	2,48	5,24	0,62	5,93	0,87	10,05	1,22	8,72	1,09	4,91	0,50	13,50	0,26	5,92
Ile de france	kos	5,00	7,62	4,39	2,70	3,78	0,71	7,73	0,96	7,90	1,26	4,28	1,18	5,02	0,52	4,39	0,27	8,28
	jerke	5,00	7,16	3,06	2,54	4,01	0,71	10,76	0,92	6,92	1,16	7,11	1,09	5,69	0,50	6,36	0,21	24,37
Lacaune	kos	5,00	6,78	4,35	2,41	3,54	0,65	7,14	0,84	6,36	1,12	11,40	1,03	5,66	0,49	9,76	0,25	6,16
	jerke	5,00	6,82	8,70	2,40	6,35	0,70	14,61	0,83	6,96	1,16	16,42	1,02	9,90	0,46	12,75	0,23	10,00
Bábolna tetra	kos	5,00	6,96	3,61	2,47	4,00	0,68	12,00	0,84	11,37	1,16	7,31	1,05	4,88	0,51	10,28	0,25	4,49
	jerke	5,00	7,16	6,29	2,39	5,48	0,82	15,10	1,00	7,64	1,17	8,15	1,07	6,82	0,49	20,47	0,22	3,84
Átlag		5,00	7,11	4,82	2,50	4,92	0,69	10,51	0,89	9,11	1,18	8,16	1,08	6,65	0,51	11,39	0,25	8,70

(1) carcasses cuts, (2) breed, (3) sex, (4) number of animals, (5) carcass weight (right half), (6) leg weight, (7) short loin weight, (8) rack weight, (9) rib weight, (10) shoulder weight, (11) neck weight, (12) foreshank weight

Jobb fél

t próba	MM kos	MM jerke	NFF kos	NFF jerke	ILE kos	ILE jerke	LAC kos	LAC jerke	BT kos	BT jerke
MM kos	1	0,4621	0,3828	0,2780	0,0383	0,5000	0,0583	0,1584	0,1788	0,5000
MM jerke		1	0,3995	0,1816	0,0243	0,4481	0,0250	0,1313	0,1008	0,0636
NFF kos			1	0,1973	0,0826	0,3642	0,0465	0,1210	0,1298	0,3917
NFF jerke				1	0,0071	0,1999	0,0749	0,2347	0,2991	0,3046
ILE kos					1	0,0187	0,0015	0,0187	0,0044	0,0537
ILE jerke						1	0,0261	0,1412	0,1085	0,5000
LAC kos							1	0,4486	0,1649	0,0796
LAC jerke								1	0,3231	0,1697
BT kos									1	0,1697
BT jerke										1

Comb

t próba	MM kos	MM jerke	NFF kos	NFF jerke	ILE kos	ILE jerke	LAC kos	LAC jerke	BT kos	BT jerke
MM kos	1	0,2251	0,1153	0,1103	0,2808	0,2111	0,0339	0,0401	0,0796	0,0316
MM jerke		1	0,2399	0,2276	0,0852	0,4770	0,0332	0,0668	0,1425	0,0668
NFF kos			1	0,4810	0,0414	0,2488	0,1466	0,1812	0,3945	0,1418
NFF jerke				1	0,0396	0,2357	0,1616	0,1937	0,4162	0,1537
ILE kos					1	0,0784	0,0126	0,0145	0,0280	0,0113
ILE jerke						1	0,0305	0,0681	0,1445	0,0435
LAC kos							1	0,4608	0,1748	0,4128
LAC jerke								1	0,4648	0,4656
BT kos									1	0,1724
BT jerke										1

Rövid karaj

t próba	MM kos	MM jerke	NFF kos	NFF jerke	ILE kos	ILE jerke	LAC kos	LAC jerke	BT kos	BT jerke
MM kos	1	0,2878	0,0632	0,0282	0,1837	0,3112	0,1426	0,3995	0,3976	0,0372
MM jerke	0,3813	1	0,0570	0,0426	0,4696	0,4448	0,1069	0,4039	0,2416	0,4039
NFF kos	0,4653	0,3880	1	0,4282	0,0144	0,0435	0,2361	0,0957	0,1443	0,0098
NFF jerke	0,5000	0,3551	0,4559	1	0,0049	0,0268	0,1320	0,0730	0,1001	0,0094
ILE kos	0,1085	0,1212	0,0612	0,0605	1	0,3920	0,0285	0,3572	0,1649	0,0779
ILE jerke	0,2215	0,2854	0,1691	0,1585	0,2084	1	0,0904	0,4464	0,2578	0,0662
LAC kos	0,3007	0,1424	0,1873	0,2416	0,0098	0,0252	1	0,1729	0,2784	0,0166
LAC jerke	0,2628	0,1172	0,1516	0,2000	0,0080	0,0203	0,4127	1	0,4931	0,0682
BT kos	0,3519	0,2134	0,2780	0,3212	0,0323	0,0821	0,4532	0,3940	1	0,0324
BT jerke	0,0481	0,0429	0,0185	0,0197	0,2262	0,0635	0,0029	0,0024	0,0029	1

Hosszú karaj

Szegy

t próba	MM kos	MM jerke	NFF kos	NFF jerke	ILE kos	ILE jerke	LAC kos	LAC jerke	BT kos	BT jerke
MM kos	1	0,0111	0,0127	0,0344	0,0015	0,1102	0,3513	0,2438	0,1078	0,1111
MM jerke	0,2695	1	0,2395	0,4136	0,0588	0,1621	0,1140	0,3283	0,1774	0,3283
NFF kos	0,2035	0,0898	1	0,3576	0,3328	0,0909	0,0665	0,2226	0,0983	0,1199
NFF jerke	0,4654	0,2025	0,1951	1	0,2107	0,1823	0,1169	0,3000	0,1926	0,2192
ILE kos	0,0419	0,0099	0,2390	0,0198	1	0,0255	0,0336	0,1576	0,0296	0,0447
ILE jerke	0,5000	0,2396	0,1836	0,4580	0,0217	1	0,2973	0,4836	0,4854	0,4589
LAC kos	0,1145	0,2623	0,0380	0,0544	0,0018	0,0769	1	0,3476	0,2894	0,2778
LAC jerke	0,1476	0,2812	0,0525	0,1104	0,0109	0,1283	0,4561	1	0,4860	0,4920
BT kos	0,1860	0,4050	0,0590	0,1015	0,0026	0,1389	0,3091	0,3268	1	0,4729
BT jerke	0,3207	0,4335	0,1090	0,2548	0,0127	0,2951	0,2069	0,2376	0,2069	1

Lapocka

Nyak

t próba	MM kos	MM jerke	NFF kos	NFF jerke	ILE kos	ILE jerke	LAC kos	LAC jerke	BT kos	BT jerke
MM kos	1	0,3838	0,3614	0,1628	0,1909	0,0460	0,0403	0,0196	0,1708	0,1888
MM jerke	0,0030	1	0,3111	0,2772	0,4269	0,2113	0,1406	0,0611	0,3222	0,0611
NFF kos	0,3870	0,0674	1	0,1794	0,2526	0,1489	0,1088	0,0580	0,2030	0,1745
NFF jerke	0,0483	0,0195	0,2510	1	0,2807	0,4773	0,3397	0,1639	0,4204	0,4298
ILE kos	0,3272	0,0126	0,5000	0,1422	1	0,1251	0,0905	0,0389	0,3292	0,2750
ILE jerke	0,0239	0,1794	0,0430	0,0656	0,0326	1	0,3011	0,1146	0,3639	0,4365
LAC kos	0,0114	0,1119	0,1349	0,1638	0,0436	0,1104	1	0,2329	0,2358	0,4543
LAC jerke	0,0034	0,2420	0,0441	0,0282	0,0094	0,2759	0,0927	1	0,4924	0,2810
BT kos	0,0285	0,0101	0,2190	0,4100	0,1022	0,0721	0,1877	0,0318	1	0,3681
BT jerke	0,0004	0,0026	0,0222	0,0012	0,0022	0,4049	0,0052	0,1995	0,0052	1

Lábszár

3.2.3. Csontozás

A jobb fél darabolása után a darabokat kicsontoztuk.

Hátsó negyed

Az eredményeket a 23. táblázaton mutatjuk be.

A legnagyobb comb hús súllyal az ile de france és a magyar merinó csoportok rendelkeztek. Az ile de france kosoknál ez az eredmény különösen jó volt, ami a legtöbb csoporttal szemben szignifikánsan is megmutatkozott. (24. táblázat). Ez a különbség azonban a jobb fél súlyában talált különbségből is adódott.

A combcsont mennyiségében nagy különbség nem volt, de a jerkéknél ez az adat minden esetben kisebb volt a kosokkal összehasonlítva. A combcsont elsősorban a német feketefejű és a magyar merinó kos csoportoknál volt több a többi csoporthoz képest. Ez általában szignifikánsan is megmutatkozott.

A rövid- karaj hús mennyisége a német feketefejű fajtában volt a legkevesebb, míg a bábolna tetra jerkéknél a legtöbb. Ez a lacaune kosokkal és természetesen a német feketefejű csoportokkal szemben szignifikáns volt. A csont mennyisége a rövid karajnak szintén a bábolna tetra jerkéknél volt a legtöbb, majd ezt a csoportot a német feketefejű kosok követték. A német feketefejű kosok rövid karajának megítélése volt így a legkevésbé jó, a kis hús- és a magas csont arány miatt. (25. táblázat).

A hosszú karaj hús mennyisége szintén a bábolna tetra jerkéknél, valamint az ile de france kosoknál volt a legtöbb. Ez többször szignifikáns is volt (26. táblázat).

A csont mennyisége szintén a bábolna tetra jerkéknél bizonyult a legnagyobbnak, többnyire szignifikánsan is.

A hátsó negyedből kitermelt hús mennyiségének elemzésekor kiderül, hogy a legkevesebb húsmennyiséggel a német feketefejű és a lacaune kosok rendelkeztek. Az ile de france kivételével, a jerkék húsmennyisége minden esetben meghaladta a kosokét. A különbségek azonban csak elvétve bizonyultak szignifikánsnak. A lekedvezőbb húsmennyiség az ile de france csoportokat jellemezte (27. táblázat).

A csont mennyiségét tekintve kimagasló volt a német feketefejű csoportok nagy csont mennyisége, ami a többi csoporttal szemben szignifikánsan is megmutatkozott. A kosok csont mennyisége a bábolna tetra kivételével minden esetben meghaladta a jerkék csont mennyiségét.

Első negyed

Az eredményeket a 28. táblázaton mutatjuk be.

A lapockáról lefejtett hús mennyisége az ile de france kosoknál volt a legtöbb, míg a lacaune és a bábolna tetra kosoknál a legkevesebb. A különbségek általában szignifikánsnak mutatkoztak (29. táblázat). Az eredményben sajnos ismét szerepet játszott a jobb felek súlyának eltérése.

A csont mennyisége német feketefejű kosoknál volt a legnagyobb, míg az ile de france jerkéknél a legkisebb. Ez az eltérés helyenként szignifikáns volt.

A szegy hús mennyisége a magyar merinó jerkéknél a lacaune csoportok kivételével szignifikánsan kisebb volt (30. táblázat).

A csont mennyisége a kosok szegyében minden fajtánál több volt. A német feketefejű kosok csont mennyisége általában szignifikánsan több volt a többi csoporthoz képest, míg az ile de france jerkék csont mennyisége többnyire szignifikánsan kevesebbnek bizonyult más fajtákkal összehasonlítva.

A lábszár hús mennyisége a bábolna tetra jerkéknél általában szignifikánsan kevesebb volt mint a többi csoporté (31. táblázat). A lábszár csont mennyisége szempontjából a magyar merinó kosok nagyobb csont mennyisége tért el szignifikánsan a többitől.

Kis tömege miatt abszolút mennyiségben jelentéktelen volt a különbség a nyak hús súlyában a csoportok között. Ezek a különbségek így csak elvétve bizonyultak szignifikánsnak (32. táblázat). A csont mennyiségében a magyar merinó és a német feketefejű kosok nagyobb csont mennyisége tért el szignifikánsan a többi csoporttól.

Az első negyedben húsból a legkevesebb mennyiséget a lacaune kosok, a legtöbbet az ile de france kosok adták. A különbség ezen csoportokkal többnyire szignifikánsnak bizonyult (33. táblázat). A csont

mennyisége a német feketefejű kosoknál minden más csoporttal szemben szignifikáns volt, de a magyar merinó és az ile de france kosoknál is jelentősnek bizonyult.

Hátsó negyed csontozása⁽¹⁾

Fajta (2)	Nem (3)	Egyed (4)	Comb (5)				Rövid karaj (6)				Hosszú karaj (7)				Hátsó negyed (8)			
			n	hús kg	CV %	csont kg	CV %	hús kg	CV %	csont kg	CV %	hús kg	CV %	csont kg	CV %	hús kg	CV %	csont kg
Magyar merinó	kos	5,00	2,05	8,58	0,58	6,90	0,55	5,64	0,13	19,46	0,61	15,73	0,26	12,23	3,21	8,14	0,97	7,23
	jerke	5,00	2,02	5,25	0,51	5,59	0,59	15,85	0,13	11,32	0,66	10,48	0,23	18,64	3,27	6,92	0,88	8,42
Német feketefejű	kos	5,00	1,90	5,63	0,58	5,75	0,48	12,41	0,17	4,98	0,57	7,65	0,30	15,08	2,96	5,66	1,05	5,54
	jerke	5,00	1,96	5,65	0,51	11,17	0,48	7,81	0,13	15,47	0,61	11,38	0,26	13,13	3,06	6,16	0,90	9,16
Ile de france	kos	5,00	2,15	6,91	0,53	7,90	0,59	10,52	0,13	22,14	0,71	4,62	0,25	17,44	3,45	4,50	0,92	11,07
	jerke	5,00	2,06	4,12	0,47	9,15	0,59	12,75	0,13	12,04	0,68	6,58	0,24	19,09	3,33	4,45	0,84	8,98
Lacaune	kos	5,00	1,86	2,77	0,55	7,05	0,49	9,89	0,16	7,65	0,57	10,04	0,27	8,51	2,92	4,62	0,97	5,97
	jerke	5,00	1,89	6,36	0,51	8,90	0,57	18,61	0,14	13,36	0,56	15,90	0,23	19,95	3,02	9,00	0,87	2,70
Bábolna tetra	kos	5,00	1,86	5,04	0,55	1,82	0,55	10,57	0,13	21,44	0,61	14,27	0,24	11,05	3,08	5,26	0,91	2,11
	jerke	5,00	1,89	6,18	0,47	4,76	0,65	16,85	0,18	17,33	0,71	8,11	0,27	36,29	3,28	6,51	0,92	15,26
Átlag		5,00	1,97	5,65	0,53	6,90	0,55	12,09	0,14	14,52	0,63	10,48	0,25	17,14	3,16	6,12	0,92	7,64

(1) back-quarter boning, (2) breed, (3) sex, (4) number of animals, (5) leg, (6) short loin, (7) rack, (8) back-quarter

Comb hús

t próba	MM kos	MM jerke	NFF kos	NFF jerke	ILE kos	ILE jerke	LAC kos	LAC jerke	BT kos	BT jerke
MM kos	1	0,4089	0,0845	0,1931	0,1628	0,4218	0,0379	0,0746	0,0968	0,1152
MM jerke	0,0107	1	0,0566	0,1891	0,0773	0,2651	0,0110	0,0519	0,0636	0,0519
NFF kos	0,4015	0,0039	1	0,2199	0,0089	0,0161	0,2204	0,4359	0,4276	0,4031
NFF jerke	0,0391	0,5000	0,0266	1	0,0251	0,0684	0,0598	0,1898	0,2586	0,3060
ILE kos	0,0720	0,1833	0,0416	0,2550	1	0,1413	0,0045	0,0082	0,0101	0,0134
ILE jerke	0,0024	0,0732	0,0013	0,1364	0,0287	1	0,0015	0,0170	0,0156	0,0312
LAC kos	0,1299	0,0773	0,0769	0,1532	0,3255	0,0122	1	0,3031	0,1422	0,1616
LAC jerke	0,0159	0,4045	0,0090	0,4293	0,1701	0,1428	0,0852	1	0,4786	0,3499
BT kos	0,1107	0,0191	0,0497	0,1066	0,2256	0,0078	0,4159	0,0469	1	0,4655
BT jerke	0,0009	0,0170	0,0002	0,0923	0,0118	0,4303	0,0039	0,0809	0,0039	1

Comb csont

Rövid karaj hús

t próba	MM kos	MM jerke	NFF kos	NFF jerke	ILE kos	ILE jerke	LAC kos	LAC jerke	BT kos	BT jerke
MM kos	1	0,2368	0,0267	0,0076	0,1338	0,1940	0,0240	0,3797	0,4742	0,0608
MM jerke	0,5000	1	0,0350	0,0346	0,4692	0,5000	0,0431	0,3911	0,2681	0,3911
NFF kos	0,0204	0,0021	1	0,4514	0,0106	0,0197	0,3893	0,0768	0,0415	0,0113
NFF jerke	0,5000	0,5000	0,0089	1	0,0075	0,0175	0,4165	0,0775	0,0302	0,0125
ILE kos	0,5000	0,5000	0,0303	0,5000	1	0,4645	0,0116	0,3505	0,1866	0,1697
ILE jerke	0,2867	0,2142	0,0007	0,2539	0,3054	1	0,0237	0,3823	0,2369	0,1646
LAC kos	0,0464	0,0092	0,1333	0,0246	0,0631	0,0025	1	0,0938	0,0489	0,0140
LAC jerke	0,4460	0,4275	0,0065	0,4376	0,4508	0,1866	0,0220	1	0,4965	0,1365
BT kos	0,3233	0,2919	0,0113	0,3073	0,3338	0,5000	0,0228	0,2571	1	0,0698
BT jerke	0,0241	0,0169	0,2990	0,0190	0,0292	0,0087	0,1618	0,0211	0,1618	1

Rövid karaj csont

Hosszú karaj hús

t próba	MM kos	MM jerke	NFF kos	NFF jerke	ILE kos	ILE jerke	LAC kos	LAC jerke	BT kos	BT jerke
MM kos	1	0,2268	0,2169	0,5000	0,0477	0,1090	0,1863	0,1839	0,4469	0,0564
MM jerke	0,1735	1	0,0303	0,1831	0,0900	0,2671	0,0276	0,0445	0,1714	0,0445
NFF kos	0,0646	0,0228	1	0,1578	0,0004	0,0027	0,4050	0,3652	0,2444	0,0020
NFF jerke	0,5000	0,1788	0,0679	1	0,0182	0,0598	0,1344	0,1507	0,4382	0,0268
ILE kos	0,3735	0,2873	0,0554	0,3764	1	0,1471	0,0012	0,0080	0,0278	0,4740
ILE jerke	0,2207	0,4448	0,0305	0,2255	0,3394	1	0,0042	0,0170	0,0701	0,2240
LAC kos	0,2549	0,0751	0,1160	0,2650	0,1976	0,1034	1	0,4351	0,2082	0,0023
LAC jerke	0,1469	0,4451	0,0200	0,1516	0,2482	0,3935	0,0651	1	0,4965	0,0085
BT kos	0,1527	0,4324	0,0174	0,1629	0,3063	0,5000	0,0367	0,3720	1	0,0342
BT jerke	0,3868	0,2302	0,2920	0,3874	0,3318	0,2545	0,4832	0,2100	0,4832	1

Hosszú karaj csont

Hátsó negyed hús

t próba	MM kos	MM jerke	NFF kos	NFF jerke	ILE kos	ILE jerke	LAC kos	LAC jerke	BT kos	BT jerke
MM kos	1	0,3680	0,0556	0,1597	0,0621	0,2060	0,0327	0,1415	0,1785	0,3415
MM jerke	0,0446	1	0,0213	0,0770	0,0864	0,3066	0,0112	0,0782	0,0844	0,0782
NFF kos	0,0397	0,0021	1	0,2007	0,0007	0,0030	0,3371	0,3437	0,1450	0,0160
NFF jerke	0,1117	0,3207	0,0069	1	0,0037	0,0182	0,1057	0,3972	0,4377	0,0628
ILE kos	0,1968	0,2596	0,0213	0,4085	1	0,1199	0,0002	0,0098	0,0028	0,0888
ILE jerke	0,0110	0,1994	0,0006	0,1114	0,0985	1	0,0009	0,0318	0,0162	0,3278
LAC kos	0,4245	0,0268	0,0394	0,0769	0,1536	0,0063	1	0,2405	0,0643	0,0080
LAC jerke	0,0171	0,4136	0,0006	0,2227	0,1869	0,1899	0,0063	1	0,1846	0,0677
BT kos	0,0808	0,1849	0,0023	0,4019	0,4674	0,0427	0,0372	0,0077	1	0,0679
BT jerke	0,2508	0,3050	0,0525	0,4265	0,5000	0,1508	0,2141	0,2530	0,2141	1

Hátsó negyed csont

Első negyed csontozása (1)

Fajta (2)	Nem (3)	Egyed (4)	Lapocka (5)				Szegye (6)				Lábszár (7)				Nyak (8)				Első negyed (9)			
			n	hús kg	CV %	csont kg	CV %	hús kg	CV %	csont kg	CV %	hús kg	CV %	csont kg	CV %	hús kg	CV %	csont kg	CV %	hús kg	CV %	csont kg
Magyar merinó	kos	5,00	0,90	8,46	0,19	13,44	0,80	8,05	0,29	15,99	0,15	8,43	0,13	4,35	0,34	8,87	0,20	12,29	2,24	4,74	0,83	9,45
	jerke	5,00	0,89	7,60	0,18	5,08	0,93	5,87	0,27	7,97	0,14	8,38	0,10	10,00	0,38	11,77	0,15	28,49	2,37	1,94	0,73	7,81
Német feketefejű	kos	5,00	0,92	7,76	0,22	15,66	0,91	11,67	0,34	13,10	0,14	12,62	0,12	16,72	0,34	18,30	0,21	20,20	2,40	10,64	0,92	11,07
	jerke	5,00	0,91	3,91	0,18	12,53	0,93	11,52	0,28	12,11	0,14	5,89	0,12	7,71	0,34	12,13	0,17	23,18	2,36	4,76	0,77	9,32
Ile de france	kos	5,00	0,98	6,04	0,20	3,54	0,98	5,76	0,29	5,71	0,16	9,72	0,11	10,00	0,36	10,39	0,16	17,57	2,52	3,22	0,81	4,90
	jerke	5,00	0,94	7,41	0,17	7,58	0,94	7,67	0,22	8,66	0,14	4,03	0,10	5,71	0,36	4,99	0,14	25,31	2,41	4,37	0,67	3,25
Lacaune	kos	5,00	0,83	6,99	0,20	4,14	0,82	11,98	0,30	13,68	0,13	6,54	0,12	11,05	0,33	7,80	0,16	24,24	2,18	5,91	0,79	8,35
	jerke	5,00	0,85	10,29	0,18	8,62	0,87	21,18	0,29	5,45	0,13	14,42	0,10	12,78	0,33	17,54	0,13	20,33	2,22	13,14	0,72	8,98
Bábolna tetra	kos	5,00	0,86	4,62	0,19	8,56	0,86	10,78	0,30	17,66	0,14	8,75	0,11	4,80	0,35	9,28	0,17	19,33	2,26	6,07	0,80	7,62
	jerke	5,00	0,88	7,83	0,18	7,16	0,94	7,92	0,22	15,01	0,12	5,89	0,10	4,56	0,36	22,03	0,14	33,53	2,36	8,19	0,66	11,27
Átlag		5,00	0,89	7,09	0,19	8,63	0,90	10,24	0,28	11,53	0,14	8,57	0,11	8,77	0,35	12,31	0,16	22,45	2,33	6,30	0,77	8,20

- (1) front-quarter boning
(2) breed
(3) sex
(4) number of animals
(5) shoulder
(6) rib
(7) foreshank
(8) neck
(9) front-quarter

Lapocka hús

t próba	MM kos	MM jerke	NFF kos	NFF jerke	ILE kos	ILE jerke	LAC kos	LAC jerke	BT kos	BT jerke
MM kos	1	0,3830	0,3548	0,3805	0,0515	0,2058	0,0622	0,1638	0,1579	0,3529
MM jerke	0,1025	1	0,2431	0,2369	0,0238	0,1239	0,0848	0,2207	0,2256	0,2207
NFF kos	0,0832	0,0178	1	0,4359	0,0869	0,3173	0,0282	0,0958	0,0744	0,2203
NFF jerke	0,2306	0,3033	0,0302	1	0,0331	0,2271	0,0133	0,0871	0,0268	0,2106
ILE kos	0,3212	0,0009	0,1014	0,0778	1	0,1785	0,0016	0,0123	0,0032	0,0216
ILE jerke	0,0718	0,2945	0,0130	0,2127	0,0026	1	0,0117	0,0489	0,0299	0,1113
LAC kos	0,2718	0,0007	0,1187	0,0621	0,3470	0,0018	1	0,3407	0,1702	0,1014
LAC jerke	0,1137	0,5000	0,0171	0,3196	0,0100	0,3334	0,0072	1	0,4973	0,2453
BT kos	0,4444	0,0515	0,0585	0,2257	0,1799	0,0337	0,1356	0,0743	1	0,2620
BT jerke	0,1968	0,2119	0,0265	0,5000	0,0170	0,1299	0,0121	0,2608	0,0121	1

Lapocka csont

Szeggy hús

t próba	MM kos	MM jerke	NFF kos	NFF jerke	ILE kos	ILE jerke	LAC kos	LAC jerke	BT kos	BT jerke
MM kos	1	0,0049	0,0475	0,0290	0,0009	0,0064	0,3574	0,2241	0,1364	0,0063
MM jerke	0,2316	1	0,3602	0,5000	0,0958	0,4055	0,0367	0,2730	0,1019	0,2730
NFF kos	0,0494	0,0096	1	0,3869	0,1195	0,3082	0,1052	0,3588	0,2340	0,2877
NFF jerke	0,3541	0,3353	0,0185	1	0,1950	0,4335	0,0675	0,2887	0,1572	0,4085
ILE kos	0,4656	0,1137	0,0236	0,3262	1	0,1788	0,0095	0,1386	0,0237	0,2080
ILE jerke	0,0134	0,0025	0,0010	0,0073	0,0002	1	0,0326	0,2445	0,0889	0,4667
LAC kos	0,3145	0,0889	0,0915	0,1739	0,2293	0,0040	1	0,2991	0,2633	0,0302
LAC jerke	0,5000	0,0877	0,0264	0,2866	0,4247	0,0002	0,2562	1	0,4943	0,2329
BT kos	0,4026	0,1756	0,0884	0,2706	0,3513	0,0143	0,4234	0,3794	1	0,0819
BT jerke	0,0177	0,0160	0,0009	0,0153	0,0046	0,4558	0,0054	0,0041	0,0054	1

Szeggy csont

Lábszár hús

t próba	MM kos	MM jerke	NFF kos	NFF jerke	ILE kos	ILE jerke	LAC kos	LAC jerke	BT kos	BT jerke
MM kos	1	0,0624	0,2885	0,1575	0,2679	0,0460	0,0110	0,0250	0,1334	0,0028
MM jerke	0,0010	1	0,2164	0,1865	0,0243	0,5000	0,1223	0,1666	0,3038	0,1666
NFF kos	0,4219	0,0301	1	0,4155	0,1453	0,1957	0,0636	0,0779	0,3476	0,0193
NFF jerke	0,0363	0,0144	0,2307	1	0,0595	0,1111	0,0147	0,0636	0,3859	0,0011
ILE kos	0,0401	0,0367	0,1900	0,3830	1	0,0195	0,0052	0,0114	0,0527	0,0017
ILE jerke	0,0000	0,2308	0,0185	0,0021	0,0101	1	0,0587	0,1473	0,2659	0,0022
LAC kos	0,1290	0,0210	0,3008	0,3927	0,3099	0,0079	1	0,4155	0,0565	0,0711
LAC jerke	0,0056	0,3964	0,0431	0,0439	0,0803	0,1918	0,0442	1	0,4967	0,2604
BT kos	0,0043	0,0162	0,1746	0,3417	0,5000	0,0004	0,2765	0,0561	1	0,0089
BT jerke	0,0000	0,3492	0,0235	0,0036	0,0157	0,2727	0,0117	0,2727	0,0117	1

Lábszár csont

Nyak hús

t próba	MM kos	MM jerke	NFF kos	NFF jerke	ILE kos	ILE jerke	LAC kos	LAC jerke	BT kos	BT jerke
MM kos	1	0,0807	0,4026	0,4331	0,2403	0,1255	0,2609	0,3245	0,4610	0,3630
MM jerke	0,0281	1	0,2050	0,0812	0,2127	0,2212	0,0359	0,0768	0,0935	0,0768
NFF kos	0,2718	0,0213	1	0,3649	0,4064	0,3486	0,2672	0,2893	0,4272	0,4486
NFF jerke	0,0923	0,2264	0,0622	1	0,2226	0,1412	0,3623	0,3810	0,4021	0,3334
ILE kos	0,0472	0,2260	0,0423	0,4642	1	0,4186	0,1053	0,1818	0,2718	0,4804
ILE jerke	0,0090	0,3753	0,0099	0,1315	0,1182	1	0,0286	0,1340	0,1575	0,4378
LAC kos	0,0438	0,3506	0,0334	0,3447	0,3586	0,2285	1	0,4731	0,2352	0,2579
LAC jerke	0,0021	0,2738	0,0055	0,0741	0,0534	0,3845	0,1420	1	0,4995	0,2708
BT kos	0,0680	0,2105	0,0522	0,5000	0,4600	0,1118	0,3322	0,0539	1	0,3824
BT jerke	0,0201	0,3633	0,0145	0,1472	0,1426	0,4700	0,2363	0,4355	0,2363	1

Nyak csont

Első negyed hús

t próba	MM kos	MM jerke	NFF kos	NFF jerke	ILE kos	ILE jerke	LAC kos	LAC jerke	BT kos	BT jerke
MM kos	1	0,0225	0,1195	0,0553	0,0009	0,0151	0,2302	0,4618	0,4112	0,1239
MM jerke	0,0265	1	0,4041	0,4304	0,0059	0,2243	0,0128	0,1616	0,0668	0,1616
NFF kos	0,0756	0,0048	1	0,3803	0,1898	0,4631	0,0672	0,1679	0,1512	0,3991
NFF jerke	0,1214	0,1796	0,0144	1	0,0193	0,2361	0,0225	0,1842	0,1094	0,4923
ILE kos	0,2980	0,0198	0,0328	0,1692	1	0,0605	0,0009	0,0435	0,0045	0,0790
ILE jerke	0,0041	0,0354	0,0022	0,0154	0,0002	1	0,0072	0,1148	0,0387	0,3149
LAC kos	0,2044	0,0816	0,0231	0,3293	0,3091	0,0059	1	0,3847	0,1962	0,0603
LAC jerke	0,0247	0,4403	0,0043	0,1598	0,0225	0,0644	0,0749	1	0,4359	0,2009
BT kos	0,2333	0,0572	0,0260	0,2769	0,3611	0,0034	0,4424	0,0540	1	0,1708
BT jerke	0,0042	0,0734	0,0011	0,0240	0,0040	0,4351	0,0105	0,0998	0,0105	1

Első negyed csont

3.2.4. Vágási mutatók

Az eredményeket a 34. táblázaton mutatjuk be.

Az értékes húsrészeket adó hátsó negyed súlya a fél nyakalt törzshöz viszonyítva 55,33-58,55 % között változott. A különbségek a magyar merinó, az ile de france és a bábolna tetra jerkék esetében a német feketefejű csoportokkal szemben szignifikánsan kedvezőbbek voltak (35. táblázat).

A színhús kihozatalban az ile de france jerkék valamennyi csoporttal szemben szignifikánsan jobbak voltak, míg a német feketefejű kosok többnyire rosszabbak. az már jóval nagyobb volt a különbség a csoportok között. A nemek közötti különbség általános volt a jerkék javára.

A felületi faggyú mennyiségénél érdekes módon a az ile de france kosok bírtak a legnagyobb mennyiséggel. Ezt a fajtát leszámítva a jerkék faggyúsabbnak bizonyultak a kosoknál. A nemek közötti különbség a magyar merinónál volt a legjelentősebb. Itt a jerkék faggyú mennyisége duplája volt a kosok felületi faggyú mennyiségének

Vágási mutatók (1)

Fajta (2)	Nem (3)	Egyed (4) n	Hátsó negyed/nyakalt törzs % (5)		Szőnhús/nyakalt törzs % (6)		Felületi faggyú kg (7)		Faggyú/nyakalt törzs % (8)	
			átlag	CV %	átlag	CV %	átlag	CV %	átlag	CV %
Magyar merinó	kos	5,00	58,35	2,58	76,12	1,86	0,30	25,44	4,25	24,00
	jerke	5,00	57,72	3,15	78,52	1,55	0,60	24,74	8,41	22,11
Német feketefejű	kos	5,00	55,33	4,22	74,03	3,15	0,23	67,61	3,23	68,92
	jerke	5,00	56,25	2,66	76,99	2,64	0,42	31,00	6,02	28,82
Ile de france	kos	5,00	57,32	1,84	78,35	1,02	0,61	39,85	7,95	37,30
	jerke	5,00	58,18	1,95	80,22	1,51	0,56	16,70	7,82	19,47
Lacaune	kos	5,00	57,37	3,17	75,16	1,95	0,40	57,28	5,87	54,27
	jerke	5,00	57,01	4,30	76,86	2,96	0,41	32,70	6,07	27,89
Bábolna tetra	kos	5,00	57,30	2,06	76,61	1,80	0,37	48,00	5,37	47,19
	jerke	5,00	58,55	2,94	78,77	1,42	0,49	32,53	6,90	27,39
Átlag		5,00	57,34	2,89	77,16	1,99	0,44	37,59	6,19	35,74

- (1) carcass indexes
(2) breed
(3) sex
(4) number of animals
(5) back quarter / half carcass
(6) meat / half carcass
(7) external fat
(8) external fat
(9) meat colour

Hátó negyed/nyakalt törzs %

t próba	MM kos	MM jerke	NFF kos	NFF jerke	ILE kos	ILE jerke	LAC kos	LAC jerke	BT kos	BT jerke
MM kos	1	0,2840	0,0268	0,0302	0,1309	0,4528	0,2085	0,1965	0,1363	0,4040
MM jerke	0,0102	1	0,0639	0,1043	0,3527	0,3004	0,4084	0,3503	0,3527	0,3503
NFF kos	0,0704	0,0045	1	0,2653	0,0768	0,0273	0,0868	0,1447	0,0798	0,0220
NFF jerke	0,2287	0,0956	0,0346	1	0,1152	0,0246	0,1501	0,2540	0,1248	0,0262
ILE kos	0,0094	0,4196	0,0058	0,1035	1	0,1157	0,4608	0,4446	0,4943	0,1045
ILE jerke	0,0006	0,0290	0,0010	0,0100	0,0129	1	0,2158	0,2056	0,1248	0,3539
LAC kos	0,1710	0,0024	0,1974	0,0764	0,0024	0,0002	1	0,4241	0,4577	0,1651
LAC jerke	0,2852	0,0950	0,0476	0,4560	0,1035	0,0126	0,1100	1	0,0821	0,1600
BT kos	0,2968	0,0237	0,0390	0,3696	0,0215	0,0012	0,0778	0,4279	1	0,1081
BT jerke	0,0059	0,3763	0,0036	0,0672	0,2787	0,0422	0,0015	0,0696	0,0015	1

Színhús/nyakalt törzs %

Felületi faggyú

t próba	MM kos	MM jerke	NFF kos	NFF jerke	ILE kos	ILE jerke	LAC kos	LAC jerke	BT kos	BT jerke
MM kos	1	0,0036	0,2047	0,0627	0,0232	0,0008	0,2116	0,0815	0,2284	0,0282
MM jerke	0,0022	1	0,0026	0,0392	0,4939	0,2974	0,0678	0,0343	0,0300	0,0343
NFF kos	0,1970	0,0022	1	0,0370	0,0120	0,0032	0,1136	0,0451	0,1138	0,0164
NFF jerke	0,0480	0,0347	0,0310	1	0,0940	0,0501	0,4160	0,4543	0,3150	0,2367
ILE kos	0,0241	0,3859	0,0121	0,1282	1	0,3536	0,0995	0,0849	0,0631	0,2084
ILE jerke	0,0016	0,3203	0,0031	0,0547	0,4873	1	0,0991	0,0435	0,0428	0,2278
LAC kos	0,1777	0,0806	0,0933	0,4473	0,1522	0,1182	1	0,4484	0,4291	0,2330
LAC jerke	0,0416	0,0360	0,0284	0,4814	0,1331	0,0567	0,4348	1	0,4978	0,2100
BT kos	0,2008	0,0334	0,0986	0,3283	0,0914	0,0517	0,4131	0,3143	1	0,1491
BT jerke	0,0169	0,1169	0,0124	0,2378	0,2624	0,1914	0,2678	0,2487	0,2678	1

Felületi faggyú/nyakalt törzs %